SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 175. JERSEY CITY and NEW YORK, ЧЕТВЕР, 15-го ВЕРЕСНЯ 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, THURSDAY, SEPTEMBER 15, 1994. Ч. 175. РІК CI

ВІДБУВСЯ СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ЛІКАРІВ

Дніпропетровське (Р. Р.), — Тут у днях 4-9-го вересня відбувся 5-ий Конґрес Світової Федерації Українських Лікарських Товариств. Участь взяли понад 400 лікарів, у тому числі 300 з України і 100 з діяспори.

Світова Федерація Українських Лікарських Товариств створилася близько 50 років тому і центр її в Чикаго, президент СФУЛТ — д-р Павло Джуль із ЗСА. Створилася федерація з метою об'єднання українців за професійною діяльністю і приналежністю. Лікарі з України прєдналися до СФУЛТ у 1990 році і з тих пір конґреси вже відбулися в Києві, Львові, Хркові, тепер у Дніпропетровському, а наступний конґрес плянується провести через два роки в Одесі.

Цьогорічний конґрес був особливий: усі доповіді, як також і наради велися виключно українською мовою. Відкрив з'їзд д-р П. Джуль. Як уже згадано, тут були лікарі з різних країн. Багато з них виступили з доповідями на різні теми, поділилися досвідом і досягненнями в медичній науці.

„Головною темою 5-го Конґресу є охорона здоров'я та соціяльні і економічні аспекти приватної медичної практики, передусім вишкіл родинного лікаря, медична асекурація та підвищення рівня медичної опіки", — сказав д-р П. Джуль. Наукова програма заторкнула також проблеми довкілля, контролювання інфлекційних хворіб, процеси старіння, лікування побутових і виробничих травм та досягнення модерної медицини.

В ході конґресу лікарі ознайомлення з показовими лекціями на теми лікування рака, перещіплення органів та на безліч інших тем. Д-р Володимир М'ялковський з Мюнхену прочитав надзвичайно змістовну доповідь з ілюстраціями на тему „Жовчно-кам'яна недуга: Сучасна діягностика і терапія". Д-р Василь Трухлий з Чикаго виступив з лекцією на тему „Ендеометріоз" не лише на конґресі, але й у Дніпродзержинському, Маріюполі і Києві. Д-р М. Цегельський із ЗСА розповів про суть лікарської специялізації в ЗСА, І. Ґалярник доповідав про ролю родинного лікаря в американській системі охорони здоров'я. Про вишкіл лікаря-дантиста розповів д-р М. Туркевич з Дітройту і ще багато було цікавих доповідей.

Як уже згадано, всі доповіді були прочитані українською мовою, вживалося українську медичну термінологію і сам конґрес пройшов з великим успіхом. А що проходив він поблизу Січі Запорізької, то всі учасники мимоволі відчули своє коріння тут, на березі Дніпра у місті Січеславі, яке тепер називається Дніпропетровським. Нетрадиційним було і те, що відкриття конґресу було оригінальне — з виступами дитячих ансамблів. Пізніше учасники конґресу ознайомилися з великим індустріяльним центром, відвідали Історико-Краєзнавчий Музей ім. Д. Яворницького, скитські кургани та побували на Хортиці.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ЗУСТРІВСЯ З КЕРІВНИКАМИ КРИМУ

Київ (Р. Р.). — Тут у понеділок, 12-го вересня, Пресова служба Президента повідомила, що Президент України Леонід Кучма зустрівся з кримським президентом Юрієм Мєшковим та з головою Верховної Ради Криму Сергієм Церковим і попередив їх, що не допустить використання сили для вирішення суперечностей між гілками влади в автономній республіці. Л. Кучма підкреслив, що конфронтація перешкоджає в праці господарського комплексу Автономної Республіки Крим, тому у керівників повинно вистачити мудрости, щоб дійти до порозуміння, оскільки йдеться про безпеку для тисяч громадян і безпеку держави. І кримському президентові, і парляментові автономії запропоновано зупинити дію указів та рішень, створити спільну узгоджувальну комісію з участю уповноваженого Президента України для розв'язання конфлікту конституційним шляхом.

Як уже інформовано, кримський президент Ю. Мєшков своїм указом розпустив місцеві ради, парлямент автономії, підпорядкував своїй адміністрації автобазу кримського парляменту і запропонував „колишнім депутатам" спів-працю, тобто утворити із числа „колишніх депутатів" ініціятивно-консультативний орган — Президентську раду для поборення конституційної кризи та підготови спільно з Конституційною радою нової кримської конституції та інших законодавчих актів до утворення законодавчих зборів. Законодавчі збори, на думку Ю. Мєшкова, мають прийти на заміну зліквідованої ним Верховної Ради Криму.

Віче мешканців Севастополя у той день ухвалило резолюцію, у якій сказано, що суть конфлікту між двома гілками влади у Криму — боротьба за розподіл загально народної власности: президент Мєшков і його прихильники хочуть передати цю власність мафіозним структурам за межами Криму, а парлямент і його прихильники намагаються поділити ті багатства між кримськими мафіозними групами.

Голова Трудового Конґресу України Анатолій Матвієнко, коментуючи події у Криму, сказав, що Верховна Рада Криму, приймаючи останнім часом неконституційні рішення про російський статус Севастополя та інші, сама спровокувала конфлікт і спонукала президента Ю. Мєшкова вдатися до таких самих неконституційних рішень про її розпуск. Загалом на думку Матвієнка, це внутрішній конфлікт, який повинен вирішуватися у Криму. Роля України у цьому має бути посередницька. Далі Матвієнко зауважив, що всі чекають рішучих дій від керівництва України, однак, на його думку, законодавчим і виконавчим органам влади в Україні слід зробити відповідні висновки, щоб не допустити повторення „кримської-кризи" в Києві.

Згідно з розпорядженнями Ю. Мєшкова, радники Верховної Ради Криму та засоби масової інформації були заблоковані і до них не допускали кримських депутатів озброєні люди зі Служби безпеки кримського президента. Однак пізніше, депутати виступили на кримській телевізії й оголосили, що взяття під контролю Верхоною Радою Криму засобів масової інформації засвідчує про кінець „державного перевороту, здійсненого президентом Мєшковим".

Німеччина є проти прийняття Росії до НАТО

Берлін. — В розмові з журналістами німецький міністер оборони Фолькер Рюе, по закінченні конференції лідерів економічних і бизнесових кіл Німеччини і ЗСА, сказав: „Якщо Росія прийде в НАТО, то це буде означати, що цей оборонний союз перестане існувати. Він стане непотрібною організацією, своєрідною европейською ООН".

Під час дискусії між американськими і німецькими військовими керівниками німецька сторона категорично відкинула можливість вступу Росії в НАТО. Ця німецька точка зору суперечить наставленню президента ЗСА Билла Клінтона, який запропонував Росії спочатку вступити у „підготовчу" програму „Партнерство для миру", а згодом стати повноправним членом НАТО.

Секретар Департаменту оборони ЗСА Вілліям Перрі знайшов досить м'яку форму, щоб висловитися проти становища президента Б. Клінтона. Він сказав: „Я не готовий до того, щоб зачиняти перед Росією двері, як це зробив мій колеґа Рюе, однак навіть при моєму оптимізмі щодо подій в Росії я не можу вважати її близьким кандидатом".

Ф. Рюе підтримав відомий проєкт, згідно з яким деякі европейські країни з числа колишніх членів европейського пакту можуть стати членами НАТО до 2000 року, однак В. Перрі зареагував на це в той спосіб, що „в найближчий час того не станеться". Обидва військові керівники погодилися в тому, що першими на повноправне членство в НАТО будуть претендувати Польща, Мадярщина, Чехія і Словаччина. Ф Рюе ще раз підкреслив, що сучасну Росію „неможливо інтеґрувати ні в НАТО, ні в Европейський союз".

Очікувалося, що на зустрічі в Берліні В. Перрі в імені Білого Дому висуне кандидатуру на пост генерального секретаря НАТО, замість померлого Манфреда Вернера, але американський військовий керівник сказав, що „повідомляти про це — справа Президента". Згідно з традицією, генеральним секретарем НАТО повинен бути европеєць, а його військову організацію очолює американський генерал.

Серед можливих претендентів на цей відповідальний пост називають бельгійського міністра закордоних справ Віллі Кляса, колишнього норвезького міністра оборони, а тепер післанця ООН Торвальда Стольтенберга, англійського міністра Даґласа Герда і колишнього міністра закордонних справ Голляндії Ґанса ван ден Броєка.

В БОСНІЇ ЗНОВУ ВОЮЮТЬ

Сараєво.— Відразу після того, як зусилля міжнародної спільноти, спрямовані на розв'язання боснійського конфлікту, у черговий раз зайшли в глухий кут, на півночі Боснії з новою силою спалахнули жорстокі бої між боснійськими урядовими військами і формаціями боснійських сербів. Тепер сторони воюють за стратегічні території, які зв'язують східні і західні області Боснії, що перебувають під контролею сербів.

В понеділок, 12-го вересня, спостерігачі ООН зареєстрували щонайменше 500 вибухів в районі містечка Отоки. Головною метою сербів є зайняття міста Біхач і його околиць.

З огляду на криваве протистояння в Боснії, ЗСА продовжують обстоювати скасування ембарга на доставу зброї боснійським мусулманам. Керівники европейських країн вважають, що це може спричинити ще більше кровопролиття. Як відомо, президент Билл Клінтон остеріг, що коли серби не приймуть міжнародного мирного пляну до 15-го жовтня, то ЗСА в односторонньому порядку порушать ембарго.

Шукають порозуміння

Київ (Р. Р.). — Під час зустрічі з прем'єром-міністром Росії Віктором Чорномирдіним прем'єр України Віталій Масол обговорив перспективи розвитку співпраці між обома країнами, проблеми зовнішніх боргів, ядерного роззброєння, забезпечення, безперебійної праці атомних електростанцій та інші важливі питання. Виконуючий обов'язки міністра закордонних справ Геннадій Удовенко зустрівся з міністром закордонних справ Росії Андреєм Козирєвим. Обидва висловили бажання нормалозації українсько-російських відносин. Під час розмови зауважено, що СНД дехто порівнює з Европейським союзом і що теперішньому світі ні одна держава не може існувати ізольовано. Проте европейська економічна співдружність формувалася десятки років, а країни СНД такого часу не мають. Тому рішення спільних нарад країн СНД мають почати працювати якнайшвидше на загальну користь, щоб забезпечити соціяльно-економічну стабільність.

На запитання, чи розмовляв В. Масол з В. Чорномирдіним про приїзд в Україну президента Росії Бориса Єльцина, прем'єр відповів, що „треба спочатку підготуватися, а потім вести розмову про приїзд тієї чи іншої урядової особи... Ми розмовляли про розрахунки за газ і нафту, про те, як працюватимемо надалі і чим Україна буде розраховувати за постачання нафти і газу. Ми ще не розрахувалися за 1993 рік".

Вийшло нове лікарське видання

Повідомляємо медичну громаду, що вже вийшла друком при Лікарській комісії НТШ у Львові книжка „Українські лікарі".

Це люксусове і у твердій оправі видання має понад 1,300 біографічних нарисів, енциклопедичним стилем і з богатьма світлинами українських лікарів, що жили і працювали в Західній Україні, Буковині, Закарпатті й в Чехо-Словаччині, від половини XIX століття до 1944 року.

В книзі поміщено біографії 211 лікарів, що спершу працювали в Україні, а відтак на еміґрації.

Останньо здано до редакції біографічні нариси українських лікарів, дентистів і фармацевтів, що отримали свої дипломи після 1944 року і працювали, або ще працюють, в діяспорі. Хто ще із лікарів хотівби увійти до цього другого тому, проситься писати на адресу: Dr. Pavlo Pundiy, 1712 N. OAK Park Ave., Chicago, Ill. 60635, або телефонувати на число (312) 237-2163 або (312) 777-0905 (вечером).

Появився великий альбом українських писанок

Рочестер, Н. Й. — Тут з друкарні Мирона Баб'юка видано великий альбом українських писанок під назвою „Двадцять кіп писанок".

Альбом у люксусовому виданні це „праця цілого життя" Зенона Єлиєва, який сам відомий як збирач писанок, але до альбому користувався ще цілим рядом інших збірок, приватних осіб і музеїв, яким він на початку книги складає поіменно подяку. В обширному вступі автора подано історію писання писанок. Далі іде покажчик писанкових назв і місцевостей походження писанок, а відтак читач може захоплюватися 75 таблицями кольорових світлин писанок з точним описом їх походження та їхньої техніки.

Увесь текст збірки поданий українською і англійською мовами — тим надається на цінний дарунок для неукраїнських ентузіястів народного мистецтва, як і дав корисні інформації про його красу.

Збірку можна замовити у автора за 39 дол., додаючи до цього ще 2.50 дол. на пересилку. Адреса на яку слід слати замовлення: Zenon Elyjiw, 374 Dorchester Rd, Rochester, N. Y. 14610.c.

„Наша Українська Рідна Школа" розпочинає новий шкільний рік

Філядельфія. — „Наша Українська Рідна Школа" починає тут новий шкільний рік Молебнем і повним днем науки в суботу, 17-го вересня, о год. 9-ій вранці в Українському Освітньо-Культурному Центрі, 700 Сідар ровд. Школа має 12 кляс, дошкілля і англомовну клясу. Навчання включає всі українознавчі предмети згідно з програмою Шкільної Ради УККА. Також є лекції релігії та співу.

Реєстрація нових учнів відбудеться 17-го вересня. За дальшими інформаціями слід телефонувати суботами до канцелярії НУРШ на число (215) 663-5322.

50-ЛІТТЯ ДРУГОЇ ДИВІЗІЇ

Ірвінгтон, Н. Дж. — В березні 1995 року сповниться 50 років від часу створення Української Національної Армії. Для відзначення цієї дати Крайова Управа Об'єднання Вояків і Приятелів Другої Дивізії УНА запрошує на наради, представників комбатантських організацій Першої і Другої Дивізій, як рівнож членів всіх інших формацій УНА, що не є зорганізовані в комбатантських товариствах, для створення комітету відзначення 50-ліття УНА. Наради відбудуться в суботу, 24-го вересня ц. р., о год. 4-ій по полудні в Українському Народному Домі в Ірвінгтоні, Н. Дж.

В АМЕРИЦІ

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА безпеки ЗСА та зокрема відділ охорони Президента, зазнала неабиякого удару щодо їхньої спосібности виконувати це завдання. Причиною цього стала подія, що трапилася в ночі з неділі на понеділок, 12-го вересня, коли малий двоособовий літак типу „Сесна 150" ніким з охоронців не зауважений проник крізь заборонену над Вашінгтоном повітряну зону в напрямі Білого Дому і розбився всього кілька стіп від приватних кімнат Президента та його родини. Пілотом літака був 38-літній Френк Юджін Кордер, який, за словами його рідних, не був надто стабільною людиною, маючи до діла з алкоголізмом, наркоманством і психічними забуреннями. Все ж таки ця подія потрясла органами безпеки, бо вказала на можливість терористичного акту на Білий Дім.

ЯК ВКАЗУЮТЬ НАЙНОВІШІ опити переведені щоденником „Ню Йорк Таймс" і телевізійною мережею Сі-Бі-Ес, більшість американців стверджують, що хочуть зміни у медичному забезпеченні, але постійне політиканство в Конґресі залишають кожного у скептичному настрою. Крім того, більшість звинувачує всіх заанґажованих в цьому ділі за неуспіхи перевести в життя загальне медичне забезпечення. З опитаних, 58 відсотків сказали, що винними уважають так само Президента, як і Конґрес, дві третіх думають, що республіканці виступають проти законопроєкту загального медичного забезпечення тільки з політичних міркувань. Тільки 40 відсотків підтримують намагання президента Билла Клінтона у цій справі.

СЛУЖБА ІМІҐРАЦІЇ ТА натуралізації ЗСА має великі труднощі з перевіркою та переведенням в життя існуючих правил своєї агенції, а що вже можна говорити про депортування злочинців. Велика кількість цих проблем є наслідком неефективности та браку працівників і тому важко виконувати та відповідно застосовувати існуючі закони щодо небажаних імігрантів. Тому намагання видалювати з країни хоча б тільки небажаних злочинців, які в країні перебувають незаконно, є великою проблемою — просто браком рук.

НАМАГАЮЧИСЬ ЗДОБУТИ підтримку Конгресу та американського громадинства у справі введення американського війська до Гаїті, Уряд президента Билла Клінтона переконує, що в разі такого кроку завданням американських збройних сил буде передати владу демократично обраному президентові Жан Бертрандові Арістідові та реставрувати публічний порядок. Офіційні чинники твердять, що ЗСА не будуть відбудовувати Гаїті чи гарантувати успіхи о. Ж. Б. Арістіда та його уряду. Секретар Державного департаменту Воррен Кристофер на пресовій конференції заявив кореспондентам, що завданням ЗСА в Гаїті буде усунути незаконний уряд, відновити громадські закони та дати можливість громадянам Гаїті обирати свій уряд.

У ПОНЕДІЛОК, 12-ГО вересня, президент Билл Клінтон у специяльному церемоніялі заприсягнув членів-добровольців Американського корпусу. Присягу переводив Президент з кількома добровольцями, а рівночасно у 50-ти містах ЗСА державні чиновники, посадники та інші офіційні особи переводили цю урочистість. Перша група добровільців Американського корпусу нараховує 15,000 осіб, які за виконання призначених їм обов'язків отримають студійні стипендії від Уряду. Це одна із передвиборчих обіцянок президента Б. Клінтона, яку він успішно довів ді кінця.

„Що означає для мене слово родина"

Джерзі Сиτі, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Ще у травні цього року ми подавали на сторінках нашого щоденника повідомлення, що Союз Українок Америки проголосив з приводу Міжнародного Року Родини окремий конкурс для українських дітей і молоді на цю тему.

Тепер мали ми нагоду гостити в редакції заступницю голови СУА Ольгу Тритяк, яка є ініціятором та адміністратором конкурсу, і Любу Більовщук, референтку стипендій СУА, що враз із Окою Грицак, виховною референткою СУА, творять цю окрему комісію для переведення конкурсу.

О. Тритяк (зліва) і Л. Більовщук в редакції „Свободи".

Гості принесли відповідно приготовані матеріяли про діяльність СУА, про стипендійну акцію, яку уважають вони основною у праці, та точні інформації про конкурс із його вимогами.

Як довідуємося, конкурс мав закінчитися 31-го жовтня, коли йдеться про складання матеріялів, але щойно тепер після літніх місяців можна було розгорнути більшу активність в тому напрямі, а час короткий, отже доведеться продовжити речинець на конкурсові праці до кінця 1994 року. Конкурс запляновний у трьох групах, а це для дітей віком — 7-9 років, для дітей від 10-12 років і для молоді від 13-18 років. У кожній групі, як пояснює О. Тритяк, є інші вимоги, з тим що наймолодші мають зробити довільний рисунок з коротким описом, а від двох інших груп вимагається вже оповідання із певною точно означеною кількістю слів. О. Тритяк інформує також, що конкурс відкритий для всіх українських дітей в Україні та в інших країнах, де лише живуть українці, а учасники мають писати перш за все українською мовою, але можуть також у мові держави, в якій живуть. Це може трохи дивне на нашу думку відхилення, але ініціятори вияснюють, що воно на те, щоб можна цей проєкт вкючити у програму Об'єднаних Націй, яка саме проходить в цьому році.

О. Тритяк каже, що запрошення брати участь у то-

(Закінчення на стор. 3)

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Керґонксон, Н. Й. — Місцевий Відділ Українського Патріярхального Товариства влаштовує академію для вшанування світлої пам'яті Патріярха Йосифа у 10-ту річницю його відходу у вічність. В програмі: доповідь Роми Гайди: „Актуальність ідей Патріярха Йосифа", виступ місцевого хору „Золотий гомін" і рецитація Ліди Яців. Свято відбудеться в неділю, 18-го вересня, в церковній залі св. Трійці після Богослуження.

У СВІТІ

КОМЕНТУЮЧИ КОНФРОНТАЦІЮ ДВОХ гілок влади в Криму і розпуск президентом Юрієм Мєшковим парляменту, голова депутатської фракції кримських татарів Рефат Чубаров сказав: „Президент кинув під ноги конституцію республіки і закони України, протиставив себе не лише парляментові, але й усьому народові Криму. Якщо парлямент в найближчі дні не знайде виходу зі ситуації, то установа президентства і сам Мєшков також не проіснують довго, оскільки мусить втрутитися Україна, і це буде правильне рішення".

В ОКРУЖНОМУ СУДІ Гельсінкі, фінської столиці, почався процес у справі позову голови російської Ліберально-демократичної партії Владіміра Жириновського проти гельсінкського Шведського театру. Скандальний російський політик звинувачує театр у наклепах, вважаючи образливим для себе порівняння з Гітлером, до якого вдалися режисери вистави „Майн Кампф". За заподіяні йому моральні шкоди В. Жириновський вимагає матеріяльної компенсації в сумі 7 міл. фінських марок. У тому самому суді своєї черги чекає ще одна скарга В. Жириновського — проти гельсінкської газети „Ґювюдстадсблядет", яку він звинувачує в оприлюдненні інформацій, котрі „плямують його честь".

В БУКАРЕШТІ, РУМУНСЬКІЙ СТОЛИЦІ, почався один з найбільших у Східній Европі тенісовий турнір. Загальна сума нагород виносить 550,000 дол., що дозволило записати цей четвертий румунський чемпіонат в календар ігор Асоціяції тенісовців-професіоналів. В румунському турнірі беруть участь його минулорічний переможець — хорват Горан Іванісевіч, еспанець Серґіо Бруґера. Очікується приїзд Андрія Медведєва, а українець Дмитро Поляков уже здобув першу перемогу над австралійцем Брантом Маркгемом — 6:0, 6:1. Г. Іванісевіч переміг у першій турі італійця Паольо Кана, 2-6,6-3, 6-4.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні:
(202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Відхід альянтів з Німеччини

8-го вересня ц. р. відбулася біля Бранденбурзької брами у Берліні офіційна церемонія у зв'язку з відкликанням з Німеччини решток американських, британських і французьких військ, які перебували там 49 років. На ту церемонію приїхали британський прем'єр Джан Мейджор, французький президент Франсуа Міттеран — як репрезентант Америки, державний секретар Воррен Кристофер. Загалом були присутніми 39 міністрів закордонних справ різних країн світу, а кількість присутніх обраховано на якийсь один мільйон осіб. Господарем церемонії був канцлер Гельмут Коль.

Уся та церемонія, її офіційний зміст та атмосфера діяметрально відрізнялися від церемонії відходу решток російського війська з колишньої Східньої Німеччини, включно із Східнім Берліном. Тоді, тиждень тому, всі німці з почуттям найбільшого задоволення і полегші прощали російських вояків, як своїх окупантів. Канцлер Гельмут Коль мусів заплатити мільйони твердої валюти ще Міхаїлові Горбачову на будову домів десь у Росії, на приміщення відкликаних з Німеччини військ. Це була передумова відходу тих окупантських військ, чи просто шантаж. Президент Росії Боріс Єльцин приїхав на ту церемонію і дякував Ґельмутові Колеві за „гостину", але вони обидва — і Єльцин і Коль — були напевне свідомі, що військова російська оркестра грала прощального марша на закінчення ганебного історичного періоду, виповненого збройною аґресією совєтських військ.

Відхід альянтських військ з Німеччини був наче символічним актом визнання, що сучасна 90-мільйонова з'єднана Німеччина не потребує більше охорони й забезпечення проти агресії від совєтської імперії, яка розлетілася. Обмін сердечними словами Джана Мейджора, Франсуа Міттерана і Гельмута Коля — це було ще одним підтвердженням приязні передових держав західньої демократії, об'єднаних відтак Північно-атлантійським пактом (НАТО). Забувся несамовитий історичний епізод Другої світової війни, в якій два психопати — Адольф Гітлер і Йосиф Сталін затопили у крові мільйони людей. Німці прощали рештки альянтських військ, як своїх визволителів, союзників і приятелів. Ті альянтські війська не виснажували Німеччини, а приносили велике матеріяльне добро німецькому населенню, бо вони не грабували, а платили за все твердою валютою. Був час, коли сама Америка мала на території тодішньої Західньої Німеччини 60,000 свого війська.

У наступному році мине 50 років від закінчення Другої світової війни. Тоді світ згадуватиме таких велетнів, як Винстон Черчілл, Двайт Айзенгавер чи Даглес МекАртур, які рятували рідні країни і ввесь світ в ім'я ідеалів волі. В наступному році особливо відзначатиме 50щріччя подиву гідної перемоги Америка, яка була присилувана воювати на двох фронтах — проти Німеччини і її союзників та проти японської великодержави на сході — і виграла ту війну. Дармащо на карті тієї перемоги записані теж такі промахи, як поведення Френкліна Рузвелта на Ялтинській конференції, де він братався зі Сталіном, чи Гаррі Трумана, цивільної людини, який прогнав був геніяльного стратега МекАртура, бо образився за справедливу критику МекАртура, що Труман диктує йому з Білого Дому, як він має вести війну і бути полководцем. Сьогодні історики й публіцисти промовчують промахи своїх великих мужів в ім'я староримської науки, щоб „про померлих не говорити нічого злого". Але історія не визнає такого принципу, бо принципом історії є правда і ніщо інше, як тільки правда. Нема непомильних людей, і великих державних мужів не притьмарять зроблені ними промахи. Церемонія біля Бранденбурзької брами у Берліні 8-го вересня ц. р. була історичною подією із сантиментальним забарвленням, але вона не применшує ваги тієї події, бо хоч політикою керує розум, а не сантимент, — спогади минулого витискають інколи і сльозу з очей.

ВИСТУПАЮЧИ НА ВІДКРИТТІ конференції, присвяченої дальшому розвиткові взаємин ЗСА і Німеччини, канцлер Гельмут Коль, між іншим, сказав: „І після виведення військ західніх союзників з Берліну Америка залишається гарантом миру, свободи і безпеки для німців та европейців". Г. Коль підкреслив, що ЗСА є найбільшим торговельним партнером Німеччини поза рамками Европейського союзу. У праці конференції, що проходила під гаслом „нових традицій", брали участь понад сто провідних політиків, економістів і громадських діячів обох країн.

Ярослав Гайвас

НОВА ХВИЛЯ РОСІЙСЬКОЇ АҐРЕСИВНОСТИ

III

Москва зовсім очевидно приготовляє ґрунт і концентрує сили для остаточної розгри двох ще незалежних кавказьких народів: Азербайджану і Чечні. З обидвома тими державами боротьба Росії нелегка. Причин для цього багато, а однією з них, мабуть, не останньою, є той факт, що обидва народи очолюють колишні російсько-совєтські високі достойники. Обидва вони добре знають, що значить російське верховодство, обидва вони знають, яку вагу мають договори з Москвою і обидва вони знають її методи. Тими національними лідерами є Гейдар Алієв в Азербайджані і Джохар Дудаєв у Чечні.

Алієва всі ми добре пригадуємо. Він — голова КГБ Азербайджану, потім його перший секретар, нарешті член Політбюра ЦК КПСС, секретар ЦК. Відтак усунутий з найвищих постів через свої незалежні погляди, подруге в Москві таки не люблять кавказців. І коли тепер прийшла в Москві нагінка на „нацменів", то найбільше потерпіли і далі терплять кавказці. Дудаєв не така висока шишка колишньої совєтської системи, але також вагома, бо генерал летунських військ зі спеціяльними призначеннями. Обидва вони знають, з ким мають до діла і знають, що коли б їм довелося платити, то ціною буде тільки їхня голова.

Алієв є третім провідником Азербайджану після двох прогнаних попередників і президентів — Аяза Муталібова і Абульфаза Ельчибея. Обидва ці колишні лідери Азербайджану сьогодні живуть у Москві, а з ними і третій найвищий достойник — перший секретар ЦК Компартії Азербайджану Абурахман Везіров. Всі три вони надійні інструменти в руках московських завойовників і готовляться на найвищі пости в Азербайджані. Але виглядає, що це дорога далека.

Недавно до Баку прибув ген. Павло Ґрачов, міністер оборони Російської Федерації. Прибув з усіми повновластями підписати різні договори, а в першу чергу договір про спільну охорону кордонів Азербайджану російсько-азербайджанськими прикордонниками і про введення російських військ в Азербайджан для „охорони" країни перед зовнішніми аґресорами, якими — сказано не було. Були ще й інші договори в пляні, а зате Москва обіцяла все те, що має і чого не має. Але коротко, кажуть декілька годин, перед прибуттям генерала Ґрачова до столиці Азербайджану Баку, Алієв несподівано відлетів до Стамбулу на конференцію. В конференції цій взяли участь державний секретар ЗСА Кристофер, міністер закордонних справ і міністер оборони Туреччини та шеф Генерального штабу, представники американських військових органів та деякі інші сусідні державні керівники. Після тієї конференції Алієв вернувся до Баку, відбув вичерпні розмови з колишнім своїм колегою ген. П. Ґрачовим, розійшлися, як пристало високим державним достойникам, у мирі. Але ніяких договорів ані протоколів не підписали. Деякі політичні коментатори після того висловилися, що це був зразок політики політичних маневрів та методів азійських лідерів, яким західні, а навіть російські, — не рівня.

(Продовження буде)

„Нації вмирають не від інфаркту (серця). Спершу їм відбирає мову..."
(Ліна Костенко)

Мирослав Семчишин

УКРАЇНСЬКА МОВА В УКРАЇНІ В НЕБЕЗПЕЦІ

I

Не вперше приходиться нам на сторінках „Свободи" забирати слово про українську мову в Україні. Цікавило нас передовсім мовне законодавство. І так, наприклад, в статті „Що нас тривожить" (за липень 1992) м. і. читаємо: „Діждались ми волі, проголошення державної незалежности, маємо парлямент, президента, уряд, армію, але, в парі з цим, на тій же суверенній Україні вибухають інколи спалахом торпеди, вибухають події, що насторожують і тривожать нас"...

Тоді, тому два роки тривогою сповняли нас факти про Крим, чи зросійщене населення південно-східньої України, іґнорування, а то й непошана для української національної символіки. А сьогодні, на порозі четвертого року державної незалежности, такою ж „торпедою" чи бомбою були слова новообраного президента України Л. Кучми, який, через кілька днів після його вибору, у своїй промові в парляменті м. і. заявив: „Найближчим часом маю намір запропонувати зміни до чинного законодавства з метою надання російській мові офіційного статусу, при збереженні за українською мовою державного статусу".

І оця саме, несподівана своєю формою і тенденцією, заява, нового президента справді вдарила нас обухом по голові... Вона викликала велике обурення, протести, а то й тривогу широких наукових, культурних, політичних, професійних, загальногромадських кіл України. На сторінках преси появились телеграми до президента, заяви, звернення, протести за підписами передових діячів і офіційних представників всім відомих і заслужених організацій, в яких різко осуджено той намір президента, при чому підкреслено, які наслідки може мати такий „указ" для України сьогодні і в майбутньому.

Про все те буде мова дальше, а покищо повернімся кількома роками назад, у недавнє минуле і нагадаймо коротко, яким тернистим шляхом довелось нашій рідній мові в Україні виборювати собі у своїй українській державі належне їй місце, як мові державній. Століттями заперечувана, зганьблена і обрусіла, царськими указами заборонювана і переслідувана, а що вже говорити про хрущовські чи брежнєвські часи. Українська мова пережила свою справжню голготу.

А коли прийшло до розвалу монструального СССР і почались перші відзвуки ґорбачовської „перестройки", в парляменті, ще тоді совєтської України, прийшло до деякого зрушення: на денному порядку парляментарних дебат Верховної ради виринула справа державного узаконення української мови.

Ще у жовтні 1987 року Спілка Письменників України (СПУ) виступила з вимогою проголосити українську мову державною. З такою ж вимогою виступило, того ж року засноване, Т-во Української Мови. В січні 1988 року Верховна Рада створила спеціяльну т. зв. робочу комісію, складену з членів постійної комісії ВР, і цій групі доручено опрацювати проєкт надання українській мові статусу державної мови, при відповідному забезпеченні прав російської мови.

Не місце тут нагадувати як проходила праця тієї робочої групи, скільки дискусій, додатків, змін і т. п. прийшлось перевести так на самому форумі робочої групи, як і на сторінках преси... Врешті-решт у жовтні 1989 року 10-та сесія Верховної Ради України прийняла закон про державну мову в Українській (тоді ще) ССР, закон, який забезпечує українській мові всі права і привілеї державної. Поруч з тим закон гарантував іншим етнічним мовам, отже і російській, найбільше вживаній в Україні, теж дуже корисні права. Згідно з прийнятим законом, його окрема стаття „управнює російську мову як мову міжнаціонального спілкування, тобто не тільки спілкування з окремими республіками (в складі СССР), але й в суспільних і приватних взаєминах між громадянами України". Таким чином той закон скріпив російськомовне насильство в Україні і дав право кожному громадянинові вибрати мову урядового спілкування (отже російську замість української) і вибрати теж мову навчання своїх дітей. Було це ніщо інше, як закріплення відомого хрущовського закону з 1959 року, що став найсильнішим інструментом саморусифікації південно-східніх областей України.

Відомо, яка була реакція передових кіл української громадськости на цей закон і ми своєчасно назвали його безвартісним. Проте треба було з ним миритись, бо ж іншого закону в мовних справах не було і немає до сьогодні, а всяка протестна акція була безуспішна. Наслідки цього закону відчуваємо чи не в усіх ділянках життя і болієм тим трагічним станом, у якому опинилась на мовному фронті сучасна Україна. Болієм, бо навіть того, доволі куцого, закону, що мав би забезпечити українській мові всі належні їй права і привілеї, — не виконується, а навпаки — в дев'яти областях закон іґнорується чи не у всіх ділянках життя. З різних причин він став невикональним, а велика економічна криза, яка залягла чорною і ґрізною хмарою над обріями України, притьмарила всю вагомість цієї кардинальної справи в українській державі.

В порядку дальшого розгортання цієї сумної теми приходиться ствердити, що мовне питання не сходить ні на момент із сторінок української публіцистики, дискусій, статтей, а навіть полемік. Прилюдно дискутується питання „українізації" України, дерусифікації, подаються сумні факти культурного чи мовного обрусіння та відкритого поборювання всього, що має познаки національно-культурного пробудження.

(Закінчення буде)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Орися Антонович

Чи дерево може співати?

Вже осінь приходить, але коли переходиться коло Культурного Осередку в Чикаґо, часто пригадується весна, 20-го травня 1994 року, коли відкрилися двері на виставку мистця Зенона Голубця.

Увійшовши в ґалерію, здається, що глядач втягнений в космічну чорну діру. Ті стіни, що звичайно покриті барвистими образами, — темні...

Та незадовго, як очі привикнуть до темноти, забувається брак барви і відчувається несамовиту енерґію цієї темної площі, яка притягає глядача до себе. Таку саму енерґію відчувається в особі творця цієї виставки — Зенона Голубця. Його постать, як і його барельєфи на стінах, вперше дає враження спокою. Але коли глянути в очі, відчувається магнетичну силу і неспокій творчости.

Правдоподібно одідичив мистецьку вдачу від свого батька Миколи Голубця, відомого історика мистецтва, критика, письменника і журналіста. Від наймолодших літ Зенон увійшов у сферу мистців, які наче б долили оливи до вогню.

Формальні мистецькі студії наш маестро почав в Інсбруцькому університеті в Австрії, де вивчав архітектуру і мистецтво, а закінчив їх в Чикаґському інституті мистецтва, де вивчав скульптуру, живопис і архітектуру інтер'єрів. Саме в Чикаґо почав свою професійну працю. З часом відкрив власну ґалерію.

В його працях, які експонуються на виставці в нашому Культурному Осередку, є синтеза всіх дисциплін його студій. Це барельєфи з дерева, в яких знаходимо архітектурні елементи в ґеометричних формах, скульптурну різьбу в його фігурах, рисунок в його плинних лініях, гру світла і тіні, а також приємний декоративний елемент — аспекти архітектури інтер'єрів.

Тепер Зенон Голубець живе і творить в Ґлен Спей, Н. Й.

Чому наш артист опинився так далеко в лісі, чому покинув наше місто Чикаґо? Мабуть, заманили його там якісь русалки і мавки? Знаходимо їх вловлених в дереві. Цей лісовий чарівник вміє не тільки перемінити русалку в дерево, чи дерево в русалку, але також вміє перетворити черешню, горіх чи тополю в чисто абстрактні композиції, в мертву природу, в композиції з літературними, історичними і релігійними темами („Композиція III", „Натюрморт III", „Тополею стала", „Ярославна", „Трійця").

Багато писали про мистця Голубця. Зауважується, що часто критики порівнюють його працю з музикою. Він сам згадує, що музика відповідно настроює і помагає мистцеві знаходити вирішення різноманітних творчих проблем. Він бачить паралелі між вишуканими тонами звучання музики і плинкою лінеарністю своїх композицій. Він показує свою схильність до музики, приміром, у творі „Дощик", на зразок мелодії Леонтовича, який різниться від інших барельєфів своїм світлистим тоном.

Вже від давна є схильність порівнювати музику з образотворчим мистецтвом. Мистці вичувають зв'язки між кольором і музичними нотами. Чується, що архітектура — це заморожена музика.

У праці Зенона Голубця можна бачити кожну клітину вирізьбленого дерева як музичну ноту. Всі ті ноти сходяться разом і творять симфонію. І в тій симфонії можна відчути приємність ритму гарно зложеної композиції.

Багато з цих композицій знайшли собі нове приміщення в Чикаґо в домах любителів мистецтва. А одна праця, де зображений птах, що вилітає з тюрми кремлівських мурів, названа „Голуб на волі", знайшла постійне гніздечко в українському консуляті в Чикаґо.

Генеральний консул Анатолій Олійник у розмові з мистцем сказав: „Я був надзвичайно вражений, коли побачив вашу працю „На волі". Техніка виконання, задум автора дійсно показують як розвалилася імперія і найголовніше — Україна відірвалася як та пташка, що вийшла з тієї тюрми народів. Завдяки тому імперія розвалилася і повороту назад нема... Я переконаний в тому, що мистецтво має зробити своє завдання: треба підіймати нашу віру в те, що можемо втриматися, розбудувати нашу державу і підвищувати національну свідомість".

Маестро Голубець відповів, що це також його мрія і погратулював генерально-

(Закінчення на стор. 3)

ОФІЦІЙНЕ КОМЮНІКЕ Світової організації охорони здоров'я повідомляє, що вісім з кожних десяти дітей в Африці вмирають, не досягнувши дворічного віку. Головною причиною є недоїдання африканських жінок під час вагітности. Крім того, у переважній більшості африканських лікарень і клінік панують антисанітарні умовини. Світова організація охорони здоров'я закликає уряди Африки на державному рівні створювати програми допомоги вагітним жінкам і матерям. Завдання полягає в тому, щоб зменшити дитячу смертність щонайменше на 30 відсотків, а також хоч вдвоє зменшити відсоток жінок, які вмирають під час пологів. Тепер в африканських країнах при пологах вмирає одна з 14 жінок. В розвинутих державах цей показник складає одну жінку на 4,000.

Володимир Жила

НА ЗУСТРІЧ НАШОМУ ДОКУМЕНТАЛІСТОВІ

Фільмова творчість Ярослава Кулинича. Ню Йорк, 1994. Стор. 447.

III

1985 рік приніс нам фільм „В'язень Христа ради" — про життя від дитинства до смерти Патріярха Йосифа Сліпого. Це один з найбільш вдалих фільмів Кулинича. Його кадри допомагають не тільки побачити, але й зрозуміти усю велич і винятковість Патріярха Йосифа. У фільмі зображено не тільки святково-тріюмфальну сторінку життя і творчости Патріярха, але також сторінку його боротьби за повернення історичних прав нашій Церкві та за завершення її патріярхатом.

31-го жовтня — 4-го листопада 1988 року Я. Кулинич фільмував другу сесію Міжнародні комісії прослідження голоду 1932-1933 років на Україні. 30-го березня 1991 року в порозумінні з Владикою Лостеном він фільмував приїзд Кардинала Мирослава Любачівського з Риму до Львова на постійне перебування. Фільм цей використано для відео. 1990 року Я. Кулинич, на прохання номіната Патріярха Мстислава, фільмував інтронізацію Його Святости в Києві, а 1992 року фільмував Архиєрейські Божі Служби в Святій Софії.

Крім цього Я. Кулинич багато разів фільмував замітні події у наших Церквах православній і католицькій. Фільмував він події на цвинтарі в Саут Бавнд Бруку під час провідної неділі, коли туди прибуває численна громада, щоб поклонитися тлінним останкам померлих. Багато фільмів він виконав для УНСоюзу. Фільмував їхні конвенції зробив фільм „Союзівка" (добрий пропагандивний фільм з цікавими кадрами, особливо на зимовий сезон. Це також цікава частина історії УНСоюзу на кінострічці), фільм на відкриття пам'ятників Мазепі, Лесі Українці та погруддя Патріярхові Йосифові Сліпому на Союзівці. Кулинич зняв фільм „Посвячення хмаросягу УНСоюзу" в Джерзі Сіті та багато короткометражних фільмів, присвяченим спортивним змаганням та вибору „Міс Союзівок".

У 1988 році він фільмував зустріч дидидента та борця за права українського народу та української Церкви Йосипа Тереліі з вірними парафії св. Юра в Ню Йорку.

Фільмував він також похорони визначних наших людей. Останньо похорон Патріярха Мстислава, який помер 1993 року.

Книга завершується статтею „Україна в огні" треба закінчити. У ній Ольга Кузьмович пише: „Споглядаючи, як горять очі нашого гостя (Я. Кулинича — В. Ж.), коли він вичисляє ввесь дорібок свого життя і як він є одержимий ідеєю закінчення фільму („Україна в огні" — В. Ж.), і що цей задум вдасться завершити, але... коли дістане підтримку нашої громади".

У книзі Я. Кулинич дуже тепло й гарно говорить про поета й письменника Леоніда Полтаву, який добув кінематографічну освіту ще в Києві. Він писав для Ярослава кіносценарії, визначав їх ідейномистецький зміст, образи, розгортання подій. Після написаного ним сценарія, пише Кулинич, „мені було легко робити композицію разом з фільмом". Дуже уважно й наскрізь авторитетно говорив Кулинич про конорежисера і фільмового продуцента Івана Процика з Мюнхену, як також про інжч Юрія Тамарського. З ними він співпрацював, несучи відповідальність не лише за рівень виконавської майстерности, а й за ідейну значущість роботи.

Книга широкоілюстрована цікава знімками роботи Осипа Старостяка, маестра Івана Процика, Зенона й Любомира Кулиничів та інших.

У книзі „Фільмова творчість Ярослава Кулинича" вдало викладено основні завдання кінематографії як окремої галузі науки, подано чималу кількість історичних, етнографічних та культурно-історичних відомостей. Усе сприяє вихованню уважного ставлення до кінематографії як одного з недавніх надбань нашого народу. У книзі можна знайти цілий ряд оригінальних спостережень та висновків Я. Кулинича, що підносять вагу цієї праці в очах не лише широкого читача, але й спеціяліста-кінематографіста.

Книга справді варта уваги. Скромна її назва зовсім точно відбиває зміст, але не завжди її побудову, тобто взаєморозміщення та взаємозв'язок складових частин цілого. А для цього, як знаємо, конче потрібний досвідчений редактор, що здійснює видання до друку, або принаймні добрий упорядник. Певна річ, що тут діяв сам Я. Кулинич, що прагнув подати якнайповніші дані про свою творчість, не обмежуючись лише здобутками критики. Цим порушено принципи першоджерельности й документальности й книга (в певній своїй частині) уподібнюється традиційним збірникам.

У книзі є стилістичні огріхи, як також і друкарські. Несподівано, а інколи просто не точно подано прізвища та імена визначних ієрархів й інших людей: „Йосип Сліпий" замість „Йосиф Сліпий", „Йосип Шмандюк" замість „Йосиф Шмондюк", „Володимир Сухан" замість „Володимир Сохан". З'являються такі історичні недоладності: „Президент УНРади д-р Степан Витвицький" замість „Президент УНРеспубліки в екзилі д-р Степан Витвицький". Вважаю, що в праці з великою кількістю прізвищ доцільно було б подати „Іменний покажчик".

Підсумовуючи, хочемо сказати, що зазначені недоліки нітрохи не зменшують вартости книги. Вони лише показують скільки різноманітних питань довелося розв'язати, щоб сказати свіже слово в цікавій формі нашому читачеві. Книга „Фільмова творчість Ярослава Кулинича" — це по суті одна з перших наших кіномистецьких ластівок у діяспорі. У її центрі — літописець, кіномистець і документаліст діяспори — Ярослав Кулинич. Скромна людина, про яку ніхто не подумав би, що це неспокійний творчий дух, якого тягне до далеких чужих країн, щоб їх по-мистецьки увіковічнити в знімках і фільмах. Він тричі об'їхав земну кулю, щоб завершити фільм „Доля народів" (1977). Він побував серед аборигенів Австралії і канібалів Нової Ґвінеї та в інших країнах на п'ятьох континентах. Де б він не бував, він усюди знаходив і фільмував своїх земляків. У його доробку понад 20 повнометражних документальних фільмів і близько десятка тисяч фотографій. А все це люди, країни, події...

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ НЕ БУДЕ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Чи дерево...

(Закінчення зі стор. 2)

му консулові за його патріотизм, який він висловив з таким запалом.

Для нашого маестра напевно велика радість, що одна з його глибоко обдуманих праць, яка рівночасно показує його мистецький талант, його національний дух і його увагу на людські права, — знайшла собі таке почесне місце в українському консуляті.

Виставка пройшла, а в нас лишилося враження, що під дотиком нашого мистця дерево співає...

Маестро З. Голубець серед організаторів виставки (зліва): Надя Олійник, Іванна Гарасовська, Орися Яримович і Оксана Кралька (фотограф).

3-ті роковини незалежности України в Дітройті

В атмосфері щирої співпраці Українсько-Американської Координаційної Ради та Українського Конгресового Комітету цьогорічне відзначення Дня проголошення Незалежности України особливе ще і тим, що головним промовцем був генеральний консул України в Чикаго Анатолій Олійник. Оскільки в цьому році відбудуться вибори на губернатора стейту та до Конгресу, то ця обставина спонукала кандидатів на важливі пости також прибути до Українського Культурного Центру.

Досвідчені у справах зорганізування публічних виступів Зенон Василькевич і Борис Потапенко взірцево провели цю імпрезу, яка мала також на цілі придбати фонди на консулят в Чикаго.

Хлібом і сіллю привітали наші діти консула А. Олійника, вшановуючи його як представника вільної України. Дотримуючись прийнятого порядку, хор „Ватра" відспівав американський і український гімни.

Вітаючи це святкове зібрання, губернатор Дж. Енглер згадував про його дотеперішні взаємини з українцями, його конференцію з амбасадором д-ром Олегом Білорусом, та висловив надію, що вдасться нав'язати торговельні стосунки між Україною і Мишґен. Присутній також сенатор С. Левін, прихильно до нас наставлений, з приємністю згадував красу Києва та своє перебування в ньому. Конґресмена Баніера заступив його співробітник. Він повідомив, що конґресмен Баніер вніс довгу заяву до Конгресового рекорду з нагоди цієї річниці, закликаючи також Америку прийти з поміччю молодій державі. Посадник міста Воррен Р. Бонковскі, сталий відвідувач наших імпрез, був тепло прийнятий зібраними.

У своїй промові консул А. Олійник окреслив суспільно-політичне життя України останніх трьох літ.

В історії нашого народу є багато знаменних подій, які стали незабутніми. До них долучилася дата проголошення незалежности України — 24-го серпня 1991 року. Із проголошенням незалежности зродилась підстава до творення суверенної демократичної держави. Цей процес побудови зростав із ухваленням Верховною Радою законів, які усталювали пост Президента, Кабінет міністрів, творили систему судів, в ній також Конституційний суд. Далі йшли закони, які регулювали економічні проблеми, в першій мірі встановлення банкової системи, справу дрібних підприємств і приватизації.

Відзначення 3-ої річниці незалежности України й Дітройті. На фото (зліва): співголова Святкового комітету, голова УККА Борис Потапенко, біля нього консул України в Чикаґо Анатоль Олійник, ґратулює А. Олійникові співголова комітету голова УАКРади Зенон Василькевич.

Мимо спроб законодавчих та виконавчих властей, перехід із командної системи господарки до вільної натрапив на великі труднощі, які були закладені в основу попередньої системи. Крім цього, вже від першої хвилини незалежности Україна зустрілася з неприхильним наставленням деяких кіл, які ставили під сумнів право України на незалежність. Але референдум із 1-го грудня 1991 року в переконливий спосіб виявив беззастережне бажання українського народу бути господарем своєї землі.

Незалежна Україна, будучи новим твором на міжнародній арені, мусіла доказати, що вона є до того управнена — і на підставі свого історичного минулого, і на тільки що виявленій волі народу. Тільки Росія не потребувала доказувати свою леґітимність. Як постійний член Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй, вона забрала всі закордонні посілості колишнього Совєтського Союзу, а шовіністичні голоси різних російських політиків закликали до загарбання територій новостворених вільних держав, що загрожувало мирові навіть в цілому світі.

Серед такої несприятливої політичної атмосфери та економічних труднощів прийшли вибори 1994 року. Йшла завзята передвиборча кампанія, яка довела до вибору нового Президента та парляменту. В своїй першій промові Президент Леонід Кучма заявив, що Україна стоїть на порозі основних політичних і економічних змін. Новий парлямент вже від першої сесії виявив сильну законодавчу активність. Своїми законами та резолюціями визначив основні напрямні для розв'язки економічних проблем, піднесення продуктивности підприємств для збільшення товарів щоденної потреби, справи оподаткування, біржі та цілого ряду інших проблем. Перша заява новообраного Президента вказує, що він готовий до боротьби зі злочинністю та за впровадження реформ, які запевнять внутрішню стабільність держави.

Сильну реакцію викликала його заява щодо надання офіційного статусу російській мові. В дійсності є частини України, які вимагають часу для опанування української мови. Але знаменною була також заява Президента, що в українській армії має бути тільки українська мова. Якщо ходить про зовнішню політику та міжнародні відносини, то Україна протягом останніх трьох літ зробила знаменні поступи, стаючи повноправним членом ряду міжнародних організацій та нав'язуючи дипломатичні відносини з багатьма державами світу.

Та все-таки першим завданням Президента і уряду є подолання соціяльно-економічної кризи. Нам тепер треба наладнати нові зв'язки з країнами, які заіснували по розпаді Совєтського Союзу. Для нас дуже важне, в якій формі ці нові зв'язки розвинуться.

Важливою подією були відвідини України віцепрезидентом ЗСА Аллом Ґором, які послужили до дальшого зміцнення американсько-українських відносин. Сильна і просперуюча Україна є в інтересі Америки, — заявив віцепрезидент А. Ґор. Обіцяна допомога надходить дуже повільно. Надіємося на дальше приязне поглиблення американсько-українських відносин по візиті Президента України Л. Кучми до Америки в листопаді цього року.

Слідувала мистецька частина, в якій взяли участь меццо-сопрано Христина Липецька при супроводі Люби Щесюк, та хор „Ватра" під диригуванням Володимира Щесюка. Пісні „Молитва" І. Соневицького, „Крилець" В. Матюка і „Любіть Україну" Н. Фоменка у виконанні Х. Липецької виявили її глибоке відчуття і зрозуміння настроїв цих пісень та гнучкість її приємного голосу, здібного виявити найніжніші нюанси експресії.

На велику вдячність громади заслуговує Володимир Щесюк за організовання хору, якого так бракувало нашій громаді.

Композицію Новохацького „Отче наш" наші хори звикли співати з відносно сильною динамічною експресією. В наслідок цього фраза „хліб наш щоденний дай нам сьогодні" звучить не як прохання, а наказ. Сильніше враження викликає ця композиція, співана в „молитовний" спосіб, лагідно, який дозволяє також солістові в правильний настроєвий спосіб віддати цю благальну молитву.

Гарно виконані пісні „Карпати" І. Шамо, „Широкий луг" А. Вахнянина та „Пісня про Дніпро" П. Майбороди, збагачені солями П. Пахолюка та Я. Дужого. З професійною досконалістю прозвучав фортепіяновий супровід Л. Щесюк. Кінцеві молитви провели о. ігумен М. Кобасюк та митрофорний протоієрей М. Невмержицький.

Це відзначення відбулося 21-го серпня 1994 року.

Володимир Баран

Що означає...

(Закінчення зі стор. 1)

му конкурсі вже пішли до шкіл, молодечих організацій і організацій, що провадять акції для дітей і молоді. Дуже позитивне є те, що включено у конкурс спеціяльні школи Львівської области, які призначені для дітей з різними здоровними вадами, як наприклад школи для незрячих і т. п. Кинуто також ідею конкурсу на східні області України і саме відтіля є вже цікавий відгук.

Л. Більовщук, яка веде таку велику та корисну стипендійну акцію, запевнила, що ті діти і молодь, що візьмуть участь у конкурсі можуть відтак бути включені в стипендійну акцію та дістати відповідні до їхніх успіхів стипендії. Тому саме вона погодилася увійти у комісію конкурсу та допомагати ініціяторці і організаторові його, О. Тритяк. Л. Більовщук передає нам також цікаву книжечку про дотеперішні успіхи стипендії СУА від 1987 до 1992 року і з гордістю каже, що минулого року мали вони понад 600 стипендистів. Книжечка, як також інформації про конкурс, мають „лого" Олександри Ісаєвич, що є також одною із стипендисток.

Члени комісії заповідають, що для всіх трьох груп є призначені нагороди для першунів, на які СУА збирає фонди, а також є в пляні видати окремою книжечкою усі твори, що дістануть перші місця. Для усіх трьох вікових груп вже є встановлене жюрі, яке очолюють Ганна Черінь — для найстаршої групи, Галя Мілянич — для середньої групи, а для рисунків наймолодшої групи погодилася очолювати жюрі мисткиня Марійка Голіната-Винарчук. У справі конкурсу, як і пожертви на нагороди та книжечку, можна посилати на адресу: UNWLA, Inc. „RODYNA 1994", P. O. Box 172, Holmdel, N. I. 07733.

Ще застановляє нас причина цієї акції в рамках СУА і організаторки вияснюють, що конкурс дасть змогу дітям, їхнім батькам та учителям порушити у дискусіях розуміння поняття родини і нагоду вглибитися у вартість родинного життя, яке тепер щораз частіше прибирає зовсім інші форм, а з цим і своє значення.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У „Свободі" з середи, 31-го серпня, на сторінці присвяченій „В 50-ту річницю боїв під Бродами 1944 — 1994", надруковано вірш „Дотик Пречистої". Вірш написала Адріяна Божемська. — Ред.

В глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що в понеділок 12-го вересня 1994 р. несподівано відійшла у вічність наша дорога МАМА І БАБУСЯ

бл. п.

ОЛЬГА ОЛЕКСІЇВНА БОБРОВСЬКА

довголітня вчителька шкіл Українознавства в Ню Йорку і Ню Джерзі, активна членкиня сестрицтва парафії Святого Вознесіння в Клифтоні, Н. Дж., залишивши в смутку:

сина — ІГОРЯ
невістку — СІРЕНУ
внуків — ОЛЕКСІЯ І ДЖУЛІЄТ
та ближчу і дальшу родину в ЗСА й Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в п'ятницю 16-го вересня 1994 р.

ПАНАХИДА в Bizub Quinlan Funeral Home 1313 Van Houten Ave., Clifton, N.J. о год. 7:30 веч.

Свята Літургія о год. 9-ій ранку в суботу 17-го вересня в церкві Святого Вознесіння 635 Broad St., Clifton, N.J., а відтак тлінні останки спочинуть на православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Баунд Бруку, Н.Дж.

Замість квітів родина просить складати пожертви на Фонд Жертвам Чорнобиля.

Ділимося сумною вісткою, що 8-го вересня 1994 р. відійшов у вічність

бл. п.

МИХАЙЛО ДЯЧИШИН

Народився в м. Тернополі на Україні.
Залишив у глибокому смутку:
брата — ПЕТРА ШТОКАЛА
в Тернополі (Україна)
та двоюрідного брата — МИКОЛУ ДУМАЧА.

ПАРАСТАС в четвер 15-го вересня о год. 7:30 веч. в Marocco Memorial Chapel при 326 Parker Ave., Clifton, N.J.

ПОХОРОН в п'ятницю 16-го вересня о год. 9-ій ранку з церкви св. Миколая в Пассейку на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґ, Н. Й.

УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"
в Нюарку, Н. Дж.
З великим сумом повідомляємо членів прихильників та українське громадянство, що дня 2-го вересня 1994 року, ненадійно відійшов у Вічність на 57-му році життя

бл. п.

ВОЛОДИМИР „ДЗЮХО" ЧИЖОВИЧ

кол. змагун і тренер УСО „Тризуб" Філядельфія, СТ „Україна" Торонто, УАСТ „Леви" Чикаго, УСК Ню Йорк і в роках 1965 — 1969 УСВТ „Чорноморська Січ". Кол. головний тренер футболу збірних ЗСА та директор тренерської групи Американської Футбольної Федерації.

Опечалeній горем дружині Олі, братам Ігореві і Євгенові, та ближчій і дальшій родині складаємо щирі співчуття.

УПРАВА УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ

Наукове Товариство Ім. Шевченка в Америці
ділиться болючо-сумною вісткою, що в неділю, 11-го вересня 1994 року у Пальос Парк — Чикаго, на 75-му році перенісся у Божу Вічність

бл. п.
д-р

ПЕТРО МОЦЮК

довголітній член і найбільший Фундатор Н ТШ, з фонду якого з'явились книжка Мирослава Прокопа, Українсько-Чеський словник, який приготовили: Наукове Товариство Ім.Шевченка в Америці і Чеська Академія Наук, переклад на англійську мову праці М. Сечишина „Тисячу Років Української Культури", у Торонто — Прес друкується праця „Українці й українська діяспора", автор мемуарної праці „Пройдений шлях", щедрий жертводавець на українські цілі, видатний лікар-радіолог, визначний активіст у Лікарському Товаристві, громадсько-політичний діяч і неперевершений український патріот.

Дружині покійного д-р Ользі і дочкам: Андрійці, Женеті і Христині складаємо наше глибоке співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА НТШ

„Я б до рідного краю щоднини літав..."

(Репортаж з нагоди 85-ліття Рогатинської гімназії)

Далеко знане за межами Галичини опільське містечко Рогатин на Івано-Франківщині. Воно має славну історію і своїм початком сягає у сиву давнину, ще в далеку княжу добу, коли в сусідньому Галичі на столичному золотокованому престолі сидів мудрий владар Ярослав Осьмомисл. Про виникнення Рогатина збереглося чимало захоплюючих легенд та переказів, красою вражає його навколишня живописна природа з м'якими пагорбами, тихим плином річки Гнилої Липи та нерозгаданим досі феноменом Чортової гори.

Споконвіку жителі Рогатина славилися своїм винятковоі сили національносвідомим духом, в його колисці набиралися снаги такі видатні діячі української культури, як брати Юрій та Іван Рогатиці, невтомні полемісти-просвітителі кінця XVI — початку XVII ст., маляр Дмитро Борискевич, архімандрит Єлисей Плетеницький, засновник друкарні Києво-Печерської Лаври. Рогатин пишається своєю дочкою Настею Лісовською, відомою в історії під іменем Роксоляни, яка, ставши дружиною турецького султана Сулеймана II, проявила велику мудрість і зуміла на багато років врятувати Україну від варварських татарських набігів.

У Рогатині народився поет Сильвестр Яричевський, його духовними соками живилися письменники Богдан та Левко Лепкі, Осип Турянський, Микола Угрин-Безгрішний, Антін Крушельницький, Антін Лотоцький, Денис Лукіянович, мистець Юліян Панькевич, історик Іван Крип'якевич, композитор Борис Кудрик, математик і педагог Микола Чайковський, архітектор Роман Грицай. З міста і району вийшло чимало патріотів Україні, які зі зброєю в руках воювали за свою державу під час національно-визвольних змагань 1914-1920 рр. і протягом періоду, що охоплює часи польської, більшовицької, німецької і знову більшовицької займанщини. Свій духовно-патріотичний гарт вони завдячують українській гімназії, що зорганізувалася в Рогатині у 1909 році і відразу стала потужним вогнищем освіти та культури всього повіту. Роками існування гімназії Рогатинщина вписала у свій літопис нові героїчні сторінки. Водночас гімназія творила власну історію і тісно її переплітала з історією України. Народившись у великих муках завдяки зусиллям щирих українських патріотів о. Омеляна Ваньо, о. Степана Городецького, о. Івана Созанського, о. Івана Маркевича, о. Йосипа Яворського, о. Павла Кудрика, о. Лева Залужного, о. Теодосія Кудрика, гімназія з перших днів свого існування відчула вороже ставлення з боку місцевих властей, в структурах яких міцно засіли польські шовіністи. Немало прийшлося витерпіти першому директорові гімназії Михайлові Галущинському, вчителям Гнатові Мартинцю, Никофорові Гірняку, Івану Крип'якевичу, Євгену Гальковичу, Левкові Смулці, Антону Лотоцькому, Миколі Угрину-Безгрішному і багатьом іншим, щоб гімназія не тільки працювала, але й розвивалася. І все ж через п'ять років навчання в гімназії припинилося — почалася Перша світова війна.

Поставши у 1916 році, мов фенікс з попелу, гімназія зазнала відчутного удару під час польської пацифікації — 25-го вересня 1930 року міністерство освіти окупаційного режиму заборонило її діяльність. Бракує слів, щоб описати, які зусилля довелося вжити українським діячам, у першу чергу Митрополитові Андрею Шептицькому, щоб польський уряд зняв заборону з Рогатинської гімназії. Та невдовзі насунулося нове, ще більше лихо — у вересні 1939 року совєтська влада брутально розігнала гімназистів і їхніх вчителів. Багатьох з них репресовано.

Здавалося, вже ніколи не воскресне гімназія, але часи змінилися, відродилася вільна і незалежна українська держава і разом з нею повернулися до життя заборонені більшовиками національні школи.

Відтоді, як у Рогатині виникла українська гімназія проминуло 85 років. Яких тільки трагедій не пережив наш народ. Зла доля порозкидала по всьому світу його синів і дочок. А скільки їх загануло у кровавих війнах, у гітлерівських і сталінських таборах. І серед них немало колишніх вихованців Рогатинської гімназії. Але на має такої ворожої сили, щоб змогла стерти з лиця землі наш волюбний народ. Це ще раз засвідчив 85-літній ювілей Рогатинської гімназії, який місто святкувало 29-31-го липня цього року.

До Рогатина з'їхалося звідусіль майже сто дорогих гостей і поміж ними чимало людей з посивілими головами. Всі вони — колишні гімназисти. Прибуло декілька осіб і з-за кордону, які пережили подвійну радість — відчули материнське тепло рідної землі і обняли друзів своєї далекої юности. Сльози щастя котилися по щоках професора Індіянського університету зі ЗСА д-ра Олега Кудрика, коли під час зустрічі юні гімназистки в українських строях вручали йому на вишиваному рушникові хліб та сіль. Що думав у ті хвилини вже немолодий, поважний чоловік, який не з власної волі майже все своє життя прожив на чужині? Чи не згадував ласкавий доторк рук покійної матері, її усміхнене і водночас зажурене обличчя, чи не забриніли в його вухах мудрі повчання батька, довголітнього гімназійного катехита о. Теодосія Кудрика? А може, він мовчки гордився, що ніколи не поривав зв'язку зі своїм народом, дорогою Україною і рідною Рогатинщиною... Щиро і розчулено звучав голос о. Івана Музички, уродженя села Пуків, священика з Риму, коли відправляв у церкві св. Різдва Службу Божу і Панахиду на могилі Січових Стрільців. А його проповіді зворушили всіх: і старших людей, і юнаків та дівчат, і малих діточок. Кожна фраза отця, кожне його слово долітали до їхніх сердець...

По-різному склалася доля колишніх рогатинських гімназистів. Більшість з них боролася за волю України. Немало впало на полях бою, ще більше загинуло у ворожих тюрмах. Декому пощастило, і вони після репресій та мук повернулися додому. Були вони і серед гостей гімназійного ювілею. Згадаю для прикладу трьох, з якими мав щастя близько познайомитися.

Іван Грицишин — активний підпільник ще з передвоєнних років, один з перших організаторів бойових загонів самооборони на Рогатинщині, член ОУН з 1930 року; Ілько Оберишин — воїн і старшина УПА, до 1991 року змушений був жити під чужим прізвищем; Василь Гудзій — воїн дивізії „Галичина", пережив пекло під Бродами і дивом врятувався... Які вони всі різні люди. Іван Грицишин спокійний, маломовний, в його очах застиг якийсь глибинний смуток, Ілько Оберишин — жвавий, енергійний, охочий до слова. І має що розповісти, Господь нагородив його феноменальною пам'яттю. У голові втримує тисячі дат, прізвищ, псевдонімів з періоду боротьби УПА з гітлерівцями та більшовиками. А Василь Гудзій — просто непосида, балакучий, трохи метушливий, готовий для всіх відкрити свої обійми. Проте всіх трьох єднає глибокий український патріотизм і готовність до загину боротися за свою державу. І таких серед гостей — більшість...

Святкування 85-літнього ювілею гімназії було вже насиченим. І хоч програмою передбачалося тільки проведення двох конференцій, Святі Літургії, поїздка на повстанську базу „Золота Поляна" та „Осова", кількість святкових заходів значно зросла. Але спочатку бодай інформативно розповімо про перебіг подій.

Урочисте святкування відкрив заступник голови районної Ради Володимир Білоус, відтак гостей привітали голова Ради Михайло Тихий, посадник міста Роман Стегній і представники громадськости. Від рогатинців з діяспори з теплим словом виступив голова Центрального Комітету Земляка „Рогатинщина" д-р Олег Кудрик.

Доповіді про славний шлях Рогатинської гімназії виголосили д-р Олег Кудрик, священик з Риму о. Іван Музичка та директор гімназії Богдан Бандура. Оскільки обговорення обох конференційних тем часто перепліталися, то відразу назвемо доповідачів наступного дня. Ними були проректор Львівського торговельно-економічного інституту, завідуючий кафедрою історії України, доцент Степан Гелей і вчитель історії з гімназії Іван Мединський. Їхня тема: „Рогатинщина в боротьбі за незалежність України". Відтак почалися виступи і обговорення доповідей. Проходили вони цікаво і слухачі почули немало донедавна заборонених розповідей. Зокрема виступили: колишні гімназисти Роман Мурин, Євгенія Головацька, Ілько Оберишин, Василь Гудзій, Петро Дженджера з Англії, Ярослав Лялька, керівник Львівського інституту дослідження національно-визвольних змагань, голова Управи „Львівського Земляцтва братів-рогатинців" Роман Коритко, директор Івано-Франківської гімназії Зеновій Береговський та інші.

Під час поїздки на повстанські бази „Золота Поляна" і „Осова" учасники святкування гімназійного ювілею зупинилися в селі Підгороддя і поклали квіти до пам'ятника полковника Дмитра Вітовського. В той же момент з церкви підійшли люди і відбулося невеличке віче.

Велике враження на гостей справили екскурсії на обох повстанських базах „Золотій Поляні" і „Осові", де на початку 40-их років проходив вишкіл українських повстанців. Тут же діяла і підстаршинська школа. Вишколені курсанти згодом влилися у повстанські курені та сотні, зокрема поповнили ряди сотень „Сіроманці", „Полтавці", „Бурлаки", „Рубачі". З поясненнями виступили голова Рогатинської районної станиці воїнів УПА Василь Мельник, колишній курсант вишколу Іван Старостяк. Цікаві повідомлення екскурсанти почули від голови Товариства „Дзвін" Олега Бойкевича та Марії Іванишин, голови районного „Меморіялу". Крім того Марія разом з учителем Михайлом Воробцем були гідами під час відвідування Рогатинського цвинтаря, де поховано немало жертв сталінських репресій.

Подбав організаційний комітет і про відпочинок гостей: тричі перед ними виступала мистецькі колективи з гімназії, Рогатинського будинку культури, зі Львова. Дуже тепло було зустрінуто співака-бандуриста Остапа Стахіва та хорову капелю „Мрія" під керівництвом Тетяни Мандюк.

Це, що святкування 85-літнього ювілею Рогатинської гімназії пройшло успішно, заслуга організаційного комітету на чолі з Володимиром Білоусом, заступником голови районної Ради. Але найбільший тягар упав на плечі директора гімназії Богдана Бандури і його помічниць — завуча гімназії Віри Мединської і голови районної „Просвіти" Дарії Городецької. Вони обидві вклали в організацію ювілею не тільки свої здібності, але й душі.

Зі сльозами зустрічалися колишні рогатинські гімназисти, зі сльозами і прощалися. Три дні, упродовж яких вони мали можливість повернутися у далеку юність, згадати гімназійні науки та своїх професорів, проминули швидко і непомітно. І хоч вони всі вже люди похилого віку, і багато пережили на своєму віку, відчули себе щасливими. Прощаючись, сивоголові гімназисти, перефразовуючи вислів Богдана Лепкого, який винесено у заголовок статті, один одному говорили: „Якби я міг, до рідної гімназії щоднини б літав"...

Роман Коритко

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКИЙ ФУТБОЛЬНИЙ КЛЮБ „РУСЬ" — СПАДКОЄМЕЦЬ ПОКОЛІНЬ

Ужгород (І. Прокопець). — Багато любителів спорту, зокрема футболу, навіть із молодих поколінь, знають про СК „Русь". Ця ужгородська дружина була в далекі 30-ті роки кращою футбольною дружиною Закарпатської України, виборювала шість разів крайове чемпіонське звання, шість разів виграла чемпіонат східньої Словаччини, двічі була абсолютним чемпіоном усієї Словаччини тощо.

Я вирішив створити в Ужгороді дитячо-юнацький футбольний клюб під тією ж назвою „Русь", який покликаний продовжити славні традиції, закладені давнім предком. Презентація з цього приводу відбулася 20-го травня ц. р. на стадіоні „Авангард" і набула справжньої урочистости. Відрадно, що на неї, окрім численних гостей різної ранги, були запрошені й колишні гравці „Русі", зокрема — Ю. Крайняк, К. Олаг, Г. Лавер, О. Малець, І. Пуглин. Прибув навіть з Америки Андрій Когах зі своєю дружиною. Ветерани закарпатського футболу з напутніми словами благословили ДЮФК „Русь" у життя. Ідея створення цього клюбу виникла у мене ще на початку року. До того часу я працював у дитячо-юнацькій школі з футболу тренером-викладачем. Слабе фінансове становище школи не давало змоги потенційно розкритись майстерності хлопчиків, які займалися в групах підготови. Мета створення клюбу — виховання професійних гравців, які в майбутньому змогли б захищати честь міста і краю на футбольних полях. Закарпаття завжди було футбольним краєм і тепер підібралась перспективна молодь, яка непогано проявила себе на футбольних майданчиках України і за кордоном.

Весь важкий період становлення клюбу пройшов разом зі мною президент клюбу І. Прокопець, який всією душею вболіває за спільну справу, за що йому щира вдячка. У створенні ДЮФК „Русь" я дістав велику підтримку зі сторони офіційної влади: мера міста Є. Ландовського, керуючого відділом молоді та спорту при міській адміністрації І. Улинця та директора нещодавно створеної в місті гімназії І. Хрипти. При створенні клюбу я заручився підтримкою бизнесменів міста, які виділяють кошти на придбання спортового інвентаря та на участь дружин нашого клюбу у змаганнях. Хочу подякувати генеральним спонсорам клюбу: фірмам — „РІО" (генральний директор С. Ратушняк; „СТАВСУС" — ген. дир. Й. Агалакці; „Окта" ген. дир. Ф. Оне; директорові А. Боганич, А. Суран; фірмі „Торнадо БВВ" — ген. дир. В. Бедь, а також іншим фірмам міста, які допомагають нам: фірмі „БМ" — ген. дир. М. Бобаль, фірмі „Тиссаранс" — ген. дир. І. Свереняк, фірмі „Дачник" — ген. дир. О. Шитів.

Я та президент клюбу надіємось на підтримку з боку інших фірм міста, яким не байдуже майбутнє наших дітей та футболу Закарпаття. На даний час проходить відбір хлопчиків в різні вікові групи. Відбір разом зі мною проводять кваліфіковані тренери: С. Асталош, Ф. Варга, у яких за плечима довгий футбольний шлях. Відрадно, що за неповний місяць тренери відібрали 30 перспективних хлопчиків. Дружина нашого клюбу вже відіграла ряд товариських зустрічей. В Словаччині ми перемогли дружину міста Михайлівці з рахунком — 1:0 та дружину з міста Собранці з рахунком — 4:1. В Ужгороді відбулася товариська зустріч з дружиною міста Загонь з Мадярщині, в якій наші хлопчики перемогли з рахунком — 8:2. У плянах на майбутнє — участь дружини нашого клюбу в регулярній першості України та в інших офіційних змаганнях і турнірах за кордоном. Хочеться вірити, що з появою ДЄФК „Русь" футбол на Закарпатті сягне таких висот, як і десятки років тому.

Засновник клюбу ДЮФК „Русь" — старший тренер В. Дьордь, президент — І. Прокопець.